

часу виходу посліду і необхідність надання ветеринарної допомоги (10-20%).

3. При утриманні підсисних корів на прив'язі на 10-20% збільшується яловість корів, порівняно з безприв'язним і пасовищним утриманням.

4. Отелення корів на прив'язі веде до збільшення рівня захворювання, відходу телят і, як наслідок, зменшення їх продуктивності.

5. Корів м'ясних порід доцільно в усі фізіологічні періоди утримувати безприв'язно, що забезпечує нормальний перебіг отелень, природне біологічне спілкування матері з приплодом, своєчасне виявлення охоти у корів та ін.

Бібліографічний список

1. Админ Е.И., Савин А.М., Васенкова Н.Н. Новая технология содержания коров в родильных помещениях. //Молочное и мясное скотоводство. – 1978. - №3. – С.13-17.

2. Проведение отелов и выращивание новорожденных телят на фермах промышленного типа /Админ Е.И. и др.//Животноводство. – 1982. - №5. – С.26-28.

3. Савин А.М. Влияние условий содержания коров в родовой период на их воспроизводительную способность // Животноводство. – 1975. - №12. – С. 57-60.

4. Рекомендації по поліпшенню відтворення худоби м'ясного напрямку продуктивності. - К., 2000. – 34 с.

Изложено влияние способа содержания и места проведения отелов мясных коров на их воспроизводительные способности и качество приплода. Доказано, что привязное содержание стельных коров отрицательно влияет на воспроизводительные качества коров.

The effect of beef cow management method and calving place on their reproductive ability and calf crop quality is described. The pregnant cow stanchion housing has been proved to have an adverse effect on the cows' reproductive traits.

УДК 637.61:631.14:636

ЯКІСНІ ШКУРИ – ДОДАТКОВЕ ДЖЕРЕЛО ПРИБУТКУ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ М'ЯСНОЇ ХУДОБИ

К.В. Міненко

Інститут тваринництва УААН

Викладено результати досліджень по вивченню якості шкур, одержаних від забою бугайців чотирьох м'ясних порід: української м'ясної, волинської, поліської, абердин-ангуської і комбінованої – симентальської, вирощених за технологією м'ясного скотарства.

**якість шкур, порода, українська м'ясна, волинська, поліська,
абердин-ангуська, симентальська**

Від великої рогатої худоби окрім молока і м'яса одержують сукупну продукцію – шкури, які є сировиною для шкіряної промисловості, яка в свою чергу дає сировину для взуттєвої та шкіргалантерейної промисловості. Незважаючи на все більш зростаюче використання синтетичних штуч-

них матеріалів замість шкіри при виготовленні взуття та інших виробів, попит на вироби з натуральної шкіри ніколи не зменшувався, так як взуття та інші вироби з натуральної шкіри характеризується високими гігієнічними властивостями, міцністю і естетичністю.

Як взуттєва, так і галантерейна промисловості потребують великого асортименту шкіри різної товщини і якості. Якість і асортимент шкір, поряд з технологією її виробництва, в значній мірі визначаються властивостями сировини – шкур. У зв'язку з цим вивчення властивостей шкур різних порід великої рогатої худоби, має як народногосподарське значення, так і при певних каналах реалізації худоби економічне значення безпосередньо для господарства. За останні 5–6 років значно збільшився експорт шкур великої рогатої худоби з України. Ціна за 1 кг високоякісної шкури, одержаної від великовагової худоби, більша ніж 1 кг м'яса і становить 5-6 грн.

Згідно з існуючими стандартами для виготовлення гвинтових підшов і важких технологічних виробів із шкіри для промисловості необхідна спеціальна сировина. Шкури повинні бути важковаговими, не менше 25 кг, мати певну площу і товщину. Шкури важкого типу, з достатньо великою площею і товщиною можна одержати тільки при забої худоби живою масою не менше – 500 – 600 кг.

Дослідженнями Д.Л.Левантіна [1], І.І.Мікаеляна [2], В.С.Козиря [3], встановлено, що на якість шкур впливає цілий ряд факторів: порода, стать, вік і жива маса худоби; рівень і тип годівлі; система утримання. Зокрема встановлено, що худоба м'ясних порід у порівнянні з молочною характеризується більшою масою і товщиною шкур, має більший їх вихід і площу. Разом з тим шкіра, одержана з шкур худоби молочних порід, має більший вихід по площі з одиниці сировини і відзначається більшою щільністю. Шкури одержані від худоби комбінованих порід за цими показниками займають проміжне положення. Знання властивостей шкур дає можливість прогнозувати якість виробленої з них шкіри і диференційованого її використання.

Враховуючи це, метою наших досліджень було: вивчити якість шкур бугайців новостворених вітчизняних порід м'ясної худоби і сименталів, вирощених за технологією м'ясного скотарства.

Методика досліджень. У приватному сільськогосподарському підприємстві (ПСП) “Абердин” Рокитнівського району Рівненської області проведено науково-господарський дослід по вивченню економічної ефективності вирощування на м'ясо бугайців української м'ясної породи (І), волинської (ІІ), поліської (ІІІ), абердин-ангуської (ІV) і симентальської (V).

При формуванні дослідних груп тварин дотримувалися загальноприйнятих принципів підбору груп-аналогів. З бугайців осіннього періоду народження у племінних господарствах, які розташовані в зоні Полісся і мають порівняно однаковий рівень інтенсивності ведення м'ясного скотарства (рівень забезпеченості кормами, спосіб утримання, продуктивність худоби), при відлученні бугайців від корів перед виходом їх на пасовище бу-

ло відібрано і завезено в ПСП “Абердин” по 10 бугайців чотирьох порід. Бугайців абердин–ангуської породи відбирали в ПСП “Абердин”. Вік бугайців при постановці на дослід становив 6,4-6,7 міс. Між групами різниця склала 2-13 днів. Жива маса бугайців у всіх групах відповідала вимогам класів еліта та I для відповідної породи.

Вирощували бугайців на раціонах, розрахованих на одержання 900 – 1000 г середньодобового приросту. Реалізацію проводили при досягненні бугайцями в усіх групах живої маси не менше 500 кг (1 гол. в середньому по групі).

З метою вивчення м'ясної продуктивності і якості шкур на Київському птахокомбінаті було проведено два контрольні забої – по 3 голови з кожної групи. Оцінку шкур проводили за масою, довжиною, шириною і площею.

Результати досліджень. За період вирощування бугайців (від народження до 18,0-18,6 міс) витрати кормів по групах становили, корм. од.: I – 3372, II – 3407, III – 3409, IV – 3354 і V – 3426. Такий рівень годівлі бугайців забезпечив середньодобові прирости живої маси за весь період вирощування відповідно 956, 900, 883, 898 і 848 г. Жива маса бугайців у кінці досліду становила: в I групі – 554,5 кг, II – 534,7; III – 531,2; IV – 524,2; V – 510. Транспортували худобу на забій протягом 6 годин, тому загальні втрати живої маси (з урахуванням голодної витримки) склали до 10%.

Аналіз одержаних результатів показує (таблиця), що шкури бугайців усіх порід за масою відповідають вимогам для віднесення їх до категорії “важка бичина” (ГОСТ 1134 – 51).

Від бугайців I групи одержано найважчі за масою і найбільші за площею шкури. Перевага їх за масою в порівнянні з II групою становить 4,4%, з III – 5,2%; з IV – 12,0% і з V – 11,7%.

Характеристика шкур бугайців

Група	Жива маса перед забоєм, кг	Маса парної шкури, кг	Вихід парної шкури, %	Розмір шкури			Площа шкури на 100 кг живої маси, дм ²	Маса 1 дм ² шкури, г
				довжина, см	ширина, см	площа, дм ²		
I	494	42,8	8,7	244,0	192,8	470,4	95,2	90,1
II	486	41,0	8,4	239,6	185,3	443,9	91,3	92,4
III	473	40,7	8,6	234,3	178,6	418,5	88,5	97,3
IV	473	38,2	8,1	216,0	181,0	390,9	82,6	97,7
V	460	38,3	8,3	234,0	182,0	425,9	92,6	89,9

Різниця за площею відповідно 5,9; 12,4; 20,3 та 10,4%. За виходом шкур різниця менш суттєва.

Для побічного судження про товщину шкур нами було вираховано масу 1 дм² площі шкури. Найвищий цей показник мали шкури бугайців III і IV груп, найнижчий – I і V. Це, очевидно, можна пояснити тим, що в тушах бугайців III і IV груп більш інтенсивно проходили процеси жирівідкладен-

ня, в тому числі і підшкірного жиру. Аналогічні дані одержали в своїх дослідженнях І.І.Мікаелян [2] і В.С.Козир [3].

Зокрема, авторами встановлена міжпородна різниця за рівнем розвитку підшкірного жиру і сполучної тканини. За даними В.С. Козиря [3], у худоби більш скоростиглих генотипів (геррефорди, знам'янський тип) товщина шкіри на огузку на 0,3-1,0 мм більша, ніж у дещо пізньоспілих – (українська м'ясна). У дослідженнях В.І.Міненка [4] одержано аналогічні результати. Товщина шкіри у помісних бугайців лебединської х геррефордської порід у воротку, огузку та полі була більшою, ніж у бугайців лебединської породи відповідно на 0,35; 0,5 і 0,33 мм.

Різниця якості шкур бугайців різних порід зумовила різницю в їх вартості при реалізації шкур після забою піддослідних бугайців у господарстві і реалізації продуктів забою (м'ясо і субпродукти) на ринку. Вартість 1 кг шкіри при реалізації комерційним структурам становила 5,3 грн. Від реалізації шкур бугайців І групи одержано 226,8 грн (в середньому на 1 гол.); ІІ – 217,3; ІІІ – 215,7; ІV – 202,4; V – 203,1 грн. Виручка від реалізації шкур бугайців І групи порівняно з ІV та V становить відповідно 11,7 і 11,3%; ІІ і ІІІ – 4,0 і 41,8%. Бугайці ІІ і ІІІ груп порівняно з ровесниками ІV і V груп мають перевагу за цим показником 6,2-7,3%.

Частка виручки від реалізації шкур від загальної виручки (м'ясо і субпродукти) становить 6,0-6,4%.

Проведені нами дослідження свідчать про те, що від худоби новостворених вітчизняних м'ясних порід при оптимальному рівні годівлі можна отримувати високоякісну сировину для шкіряної промисловості.

Знання якісних характеристик шкур, одержаних від худоби різних порід, можуть слугувати основою для визначення їх вартості і виробничого призначення з метою збільшення асортименту і якості шкіри.

Висновок. При реалізації худоби за живою масою і визначенні ціни за 1 кг необхідно враховувати не тільки ринкові ціни на м'ясо, а й ринкову вартість 1 кг шкіри. З цією метою необхідно розробити стандарти на шкури з урахуванням породи, статі, віку і живої маси худоби.

Бібліографічний список

1. Левантин Д.Л. Теория и практика повышения мясной продуктивности в скотоводстве, М.: Колос, 1996. – 178с.
2. Микаелян И.И. Влияние биологических и ряда технологических факторов на свойства кожевенного сырья и качество кож: Автореф. дис...докт. технич. наук: 05.19.05./МТИЛП. – М., 1975, - 56с.
3. Козир В.С. Формування м'ясної продуктивності великої рогатої худоби: К., Урожай. 1992. – с. 108 – 117.
4. Миненко В.И. Эффективность промышленного скрещивания коров лебединской породы с быками мясных пород. Дис., канд. с. – х. наук: Харьков, 1975. – С. 116 – 118.

Изложены результаты исследований по качеству шкур, полученных от забоя бычков четырех мясных пород: украинской мясной, волынской, полесской, абердин-ангусской и комбинированной- симментальской, выращенной по технологии мясного скотоводства.

Results of the study of quality of hides obtained following a slaughter of young bulls of four beef cattle breeds: Ukrainian Beef, Volynska, Polesska, Aberdeen-Angus and combined Simmental raised in accordance with beef cattle management standards are presented.

УДК 636.22/.28.033.082.2

ВПЛИВ РІЗНИХ СТРОКІВ ВІДЛУЧЕННЯ ТЕЛЯТ ВІД МАТЕРІВ НА ЇХ ПОДАЛЬШУ ПРОДУКТИВНІСТЬ

В.В.Мирось, В.Г.Василець, В.М.Сурмило

Харківський державний аграрний університет

О.О.Кононенко

Харківська державна зооветеринарна академія

Л.В.Гончаренко

Інститут тваринництва УААН

У статті викладено результати дослідження впливу різних строків відлучення телят на показники живої маси, середньодобових приростів у віковій динаміці у розрізі генотипів (рогатий та комолий).

українська м'ясна порода, генотип, відлучення молодняку, жива маса, інтенсивність росту, м'ясна продуктивність, показники екстер'єру

Починаючи з 70 років нинішнього століття за ініціативою вітчизняних вчених М.А.Кравченка, Ф.Ф.Ейснера, К.Б.Свечина, П.Л.Погребняка та ін. було обґрунтовано доцільність і визначені шляхи створення вітчизняних м'ясних порід і розвитку самостійної галузі м'ясного скотарства. Цілеспрямована робота вчених і практиків у цьому напрямі завершилась виведенням трьох вітчизняних порід м'ясної худоби: української м'ясної (1993), волинської (1994) та поліської (1998).

Як свідчать статистичні дані [1] найбільшу питому вагу в загальній кількості м'ясної худоби в Україні займає українська м'ясна (38,7%). Тварини цієї породи достатньо крупні; без явних пороків екстер'єру; за основними показниками м'ясної продуктивності вони відповідають рівню світових стандартів. Але поряд з цим худоба української м'ясної породи має ряд недоліків: буйний норов, схильність до розростання копитної о рогу, недостатня виповненість задньої третини тулуба. [2-3]

Оскільки ряд авторів доводять у своїх дослідженнях, той факт, що комолі тварини майже позбавлені вищезгаданих недоліків, виникла необхідність створення комолих тварин в українській м'ясній породі та провести порівняльну оцінку за продуктивними та технологічними показниками між генотипами.

Матеріали та методика досліджень. Досліди проведено у племзаводі „Головеньківський” Борзнянського району Чернігівської області на